

Az én nyugdíjpenzém és a nagymamám lekvárja

Vajda Zoltán

2014. december 8. 11:11

Sokan kérdezték tőlem az elmúlt napokban, mi szükségem volt arra, hogy "forradalmárokodjam", hogy utcai tüntetésen szónokoljak a magán-nyugdíjpenztári szabályok tervezett módosítása ellen. Természetesen semmi, egy porcikám sem kívánta. A felháborodottság adta a löketet a kezdeményezésemnek, amelynek két célja van: a magántulajdon és az önrendelkezés szabadságának védelme. Két olyan cél, amelyre a liberális demokrácia, a kapitalizmus épül - fogalmaz Vajda Zoltán, a magánnyugdíjpenztárakról szóló véleménycikkében.

És, persze a helyzet abszurditása is hajtott. Egy olyan, a kormánypárti többség alakította abszurd - "fiktív pénztárak", "megvédjük a tagokat" - politikai helyzet, amely engem, aki annak idején résztvettem a Világbanknál a többpilléres nyugdíjreform kidolgozásában, arra kényszerített, hogy tüntetésen adjak hangot ellenvéleményemnek. Mert ma máshol erre nincs terep. Igaz, persze, egy utcai demonstráció mindenre alkalmas, csak a szakmai vitára nem...

Az tagadhatatlanul jólesett, amikor az általam létrehozott facebook-csoport oldalán több kommentből nyilvánvalóvá vált, ebben a témában lehet értelmes vitát folytatni, lehet úgy megoldást keresni, hogy az minden érintett félnek jó legyen. Olyan megoldást, amelynek elfogadása a szakmaiságot gyakran felülíró, rövidtávú politikai szempontokat előtérbe helyező kormányzati szereplőnek is lehetőséget biztosít az arcvesztés nélküli megegyezésre.

Mert túl kell, és a mi facebook-csoportunk túl is akar lépni az 'ellopjátok-megvédjük' kettősségen. a könnyen cáfolható 'fiktív', 'ál' és egyéb jelzőkkel minősített kormányzati megszólalásokon.

Tény, hogy a magánnyugdíjpenztár kötelező jellege eltűnt, a nyugdíjjárulékot az állam kizárólag az állami nyugdíjkasszába irányítja. Ezzel már nincs mit tenni. Ebből következően kijelenthetjük, hogy a magánnyugdíjpenztárak a rendszert leromboló változások óta lényegében önkéntes befizetéseken alapuló pénztárként működnek. (A lehetséges legjobb megoldás felvázolásában most nagylelkűen eltekintenek annak fejtegetésétől, amit a legújabb, a mi akciónkat is kiváltó kormányzati tervek "kezelésképpen" kitaláltak.)

Az is tény, hogy a ma működő magánnyugdíjpenztárak feladata a jelen rendszerben nem feltétlenül a megtakarítások gyarapítása új befizetések révén - hiszen a korábbi befizetések sem önkéntesek, forrásuk a kötelező járulék volt -, hanem a korábbi befizetések, a felhalmozott vagyon kezelése kamatoztatása a nyugdíjig.

Ha átalakítjuk a rendszert, tegyük azt jól.

Engedjük vissza azokat a tb-rendszerbe, akik közben meggondolták magukat vagy nem előnyös nekik maradni. Hozzuk szinkronba a jogosultságokat: annyi időre járjon a nyugdíj 75%-a, amennyi időre a járulék a magánnyugdíjpenztárakba ment. Tereljük át a maradék vagyont az önkéntes pénztárakba, mert itt 1 millió tag van, kialakult szabályozás, méretgazdaságos működés.

És egyébként is, ahogy néhány sorral előbb már leírtam, a magánpénztárak igazából már inkább önkéntes pénztárak. Minek kell két, lényegében azonos rendszert párhuzamosan futtatni? Nyilvánvalóan nincs értelme sem méretgazdaságosság, sem egyéb szempontok figyelembe vételével sem.

Aminek van értelme, az a magántulajdon fokozott védelme és a döntési szabadság biztosítása. A liberális demokráciákban megszokott módon, természetesen, nem pedig a "sajátosan magyar" utat követve...

Technikailag tehát itt is végelszámolásról lenne szó, azzal a nem elhanyagolható különbséggel, hogy nem vész el a vagyon. A magánnyugdíjpénztárak a végelszámolással beolvadnának egy általuk kiválasztott önkéntes pénztárba. Ha valakinek ez nem tetszik, egyénileg bármikor átléphetne egy általa választottba, mint ahogy egyébként ez ma is adott az önkénteseknél. A két pénztárforma közötti eltérő szabályokat pedig egy speciális számla létrehozásával küszöbölhetné ki a jogalkotó. Az önkéntes pénztárba átvitt vagyont kötelező lenne ott egy olyan számlára vezetni, amelyről csak a nyugdíjbavonuláskor lehet felvenni az összegyűlt megtakarításokat a mostani törvényjavaslatban megfogalmazott járadékszabályokkal.

A tüntetésen azt mondtam, nem tudom, mi jöhet még, talán elveszik a nagymamám lekvárját a spájzból. Eddig azért nem kellene eljutni, mert van megoldás. Olyan, ami nem meghátrálás, hanem helyrebillentése mindannak, ami nem jó. És, ebből a szempontból mindegy már, ki okozta a bajt.

A cikk szerzője, Vajda Zoltán, közgazdász, a '60ezren a MAGÁN nyugdíjukért' facebook-csoport alapítója, főszerzője, korábban az Állami Pénztárfelügyelet elemzője, a PSZÁF munkatársa, 2010 nyaráig a Stabilitási Tanács titkára volt.

portfolio.hu